A°. 1856. N°. 135.

ZATURDAG 7 JUNIJ

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 7 Junij.

Crédit Mobilier.

Bevordering en aanmoediging van *Effekten spel* en spekulatie zucht is derhalve de hoofdwerkzaamheid der *Krediet Vereeniging* in Frankrijk en ditzelfde zal overal, zoude ook in ons vaderland, het geval zijn. Wel wijzigen zich de plannen, de eigenlijke *programma's* harer bemoeijingen, naar verschillende landen, maar het wezen der zaak kan niet veranderen. In het reeds vroeger aangehaalde berigt wordt onder anderen gewag gemaakt, dat de maatschappij zich hier vooral zoude bezig houden met ontginning van woeste gronden, met aanzienlijke landaanwinningen, met den aanleg van kanalen, evenals zij zich in Frankrijk vooral bezig houdt met den aanleg van spoorwegen. Er valt hierbij op te merken, dat zij steeds die onderwepen kiest, die het meest in trek (*en vogue*) zijn. Maar wij vragen ook hier, met een oog op ons vaderland, of dergelijke groote ondernemingen, wanneer zij werkelijk winstgevend belooven te zijn, wanneer met redelijkheid het welslagen daarvan kan verwacht worden, niet een onderwerp der bemoeijingen en van den ondernemingsgeest, hetzij van partikulieren, hetzij van kleinere maatschappijen, zullen worden? Hebben de laatste jaren niet voldoende bewijzen geleverd, dat er onder ons kapitalen te verkrijgen zijn voor nuttige zaken. Men denke slechts aan de kanalisatie van Drenthe en Overijssel, aan zoo menige welgeslaagde droogmaking en landaanwinning, aan de jaarlijksche toenemende uitbreiding onzer heide ontginningen.

Wel wordt bij dat alles gestadig geklaagd over onze traagheid en geringe ondernemingsgeest, maar hoe te regt dit soms ook wezen moge, gelooven wij toch, dat deze gebreken wel eens verward worden met eene voorzigtige en verstandige berekening der onkosten en mogelijke uitkomsten van sommige ondernemingen. Elke nieuwe onderneming heeft voorschotten noodig, eischt aanwending van vroegere besparingen, vordert kapitaal. en dit kapitaal moet zijne renten kunnen opbrengen, zal de onderneming een werkelijk voordeel voor de ondernemers zijn. Dat kapitaal is iets geheel anders als het *krediet*, het tijdelijk of meer duurzaam vertrouwen, dat eene zaak slagen kan, het denkbeeld, dat men tegen vrij hoogen koers wel aandeelen kan koopen, die toch nog wel eenigen tijd zullen rijzen en dus gelegenheid laten, om zijne aankoopen met winst te *realiseren*. Dit laatste doet de *aktien* van het *Crédit* zoo hoog staan, is een der geheimen van den aanvankelijken voorspoed der instelling.

De noodlottige verwarring der zoo geheel verschillende denkbeelden van *kapitaal* en *krediet* heeft in deze nog tot eene valsche beschouwing aanleiding gegeven, die te eer in het licht verdient te worden gesteld, omdat zij zelfs schijnt gedeeld te worden door den heer *Baudrillart*, in een opstel onlangs voorkomende in het *Journal des Débats*, waarin hij ten hoogste ingenomen met de Fransche Maatschappij zegt: „dat het krediet de ziel van den nationalen arbeid is." Juist had hij gesproken, wanneer hij het kapitaal aldus genoemd had. Dit is inderdaad de bron van allen arbeid en kan alleen door het krediet werkzamer en vruchtbaarder worden. *Krediet* echter aangewend op eene wijze, zooals door de maatschappij geschiedt, schijnt ons toe den nationalen arbeid eer afbreuk te moeten doen dan hem te bevorderen. De heer *Baudrillart* zelf bewijst het. Onder de groote verrigtingen door de maatschappij gedaan, roemt hij deze, dat zij bijna al de leeningen voor den Oosterschen krijg voltekende. De inrigting, die derhalve nieuw leven aan alle takken van nijverheid zou geven, heeft welligt 8 à 900,000,000 frs. daarvoor onherstelbaar doen te loor gaan in oorlogskosten. Welligt zal men zeggen, dat deze gelden voor hetzelfde oogmerk langs anderen weg zouden verloren zijn gegaan en kunnen wij dit toegeven, maar toch is het een nieuw bewijs, dat de maatschappij hare *eigenlijke roeping* zonderling miskent en vooral eene Inrigting van Effektenhandel en spel is. Ook geeft het in dit opzigt door den heer *Baudrillart* medegedeelde veel licht over die raadselachtige geestdrift, waarmede de Fransche oorlogsleeningen werden volgeteekend, over den gunst, die de maatschappij bij zeer hoog geplaatste personen geniet, over haar vermogen op de effektenbeurs en gevolgelijk ook over hare aanvankelijke wondervolle uitkomsten.

Maar de aanwending van het *Krediet* door dergelijke maatschappijen zal ook, naar ons oordeel, in gewone tijden altijd nadeelig op wezenlijke nijverheid en vruchtbaren arbeid terugwerken. De reden ligt voor de hand. Krediet is geen kapitaal maar geeft aanleiding tot verplaatsing van kapitaal. Die verplaatsing wordt uitgelokt en aangemoedigd door voorspiegeling van spoedige, gemakkelijke en groote winsten. Menigeen onttrekt zijn geld aan eene kleine, winsten afwerpende zaak, om liever aandeelen in eene maatschappij te nemen, die hem uitzigt opent, om door rijzing harer aktiën, spoedig zijn fortuin te maken. Zoo lijdt de soliede ondernemingsgeest onder spekulatiegeest en speelzucht: zoo zullen er kapitalen aan vele minder schitterende ondernemingen worden onttrokken, om aan meer belovende, maar hoogst onzekere te worden toegewijd. Wij hebben het vroeger reeds opgemerkt en herhalen het, dat de maatschappij zich vooral met deze laatsten moet bezig houden, dat eene dergelijke inrigting dit ook bij ons zoude moeten doen, daar alle soliede of winstbelovende takken van nijverheid genoegzame aanloksels opleveren, om den ondernemingsgeest van partikulieren of bijzondere ondernemingen op te wekken. De taak dier groote ligchamen bepaalt zich van zelfs tot het meer *spekulatieve* en *gewaagde*, welke gevaarlijke eigenschappen door geene aanwending van groot kapitaal en groot krediet kunnen verminderd worden en ten slotte, wanneer beiden uitgeput zijn, de eindelijke ontknooping slechts te noodlottiger zullen maken.

Er schijnen tijdperken in de geschiedenis des menschdoms, waarin de speelzucht, het onweêrstaanbaar verlangen om spoedig rijk te zijn, als eene besmettelijke ziekte de volken aangrijpt. Wij herinneren aan het begin der vorige eeuw, en aan Frankrijk onder *John Law*. Onze dagen schijnen er eenigzins een tegenhanger van te willen leveren. Gelukkig noemen wij het land, dat voor die ziekte bewaard blijft, dat behoed mag worden *ook* voor den *broederband* van het Fransche *crédit mobilier*. Wij hopen, dat onze Hollandsche langzaamheid en voorzigtigheid ons volk hier ten minste eens ten goede mag strekken en zouden — bij niet geheel onmogelijke speelzucht der Amsterdamsche Beurs — onze Regering nog liever tot een Pruissischen maatregel zien overgaan, dan ons verheugen (?) in eene aansluiting van ons vaderland aan het stelsel van internationaal Krediet door den heer *Baudrillart* aangeprezen.

— Al wat men nader omtrent de overstroomingen in Frankrijk verneemt, doet zien, dat het onheil grooter is, dan men zich van den beginne had voorgesteld. Het water was in de laatste dagen iets dalende, maar de regen had in Frankrijk weder aangehouden, zoodat men voor steeds meer ongelukkige tijdingen vreest. Naar luid van een telegrafiesch berigt van gister was eindelijk de regen weder opgehouden. — Behalve de ontzaggelijke schade door de verwoesting aangebragt, zal de oogst voor een deel vernield wezen. Deze omstandigheid heeft op de beurs den nadeeligsten invloed gehad. Alle fondsen zijn aanmerkelijk gedaald; het *crédit mobilier* alleen 135 fr. per aktie! — De Keizer is intusschen te Parijs teruggekomen, en heeft bevel gegeven, om op nieuw 10 millioen beschikbaar te stellen voor schadevergoeding. Men vermoedt, dat *Napoleon* nog de Loire-streken wel zal gaan bezoeken. Niettegenstaande die treurige tijdingen moeten de feesten voor de doopplegtigheid toch ook voortgang hebben. De ontvangst van kardinaal *Patrizi* te Lyon moet geschieden naar de daartoe gemaakte voorschriften. Die ontvangst zal toch eenigzins door het pas geleden onheil worden beneveld.

Omtrent het verschil tusschen Amerika en Engeland kan men nog geene nadere berigten hebben. De Amerik. bladen, die 't laatst zijn aangekomen, schenen de zaken nog niet ernstig aan te zien, en zouden zelfs doen twijfelen aan het afbreken der diplomatieke betrekkingen, als lord *Palmerston* aan de geruchten daaromtrent geene meerdere zekerheid had gegeven. In Engeland ducht men zeer het uitbreken van vijandelijkheden met de Unie. Men vreest een gevaarlijker vijand te vinden dan Rusland kon wezen. Mogt het eenmaal tot een oorlog komen, er zou in Engeland zeker niets minder populair zijn dan deze krijg met de magtige Republiek!

Omtrent Italie zal men eenige bijzonderheden vinden onder Turijn en Parijs. Naar 't schrijven van den *Constit.* te oordeelen, moet er al zeer weinig kans bestaan, dat in den Romeinschen Staat de zoo noodige hervormingen worden ingevoerd. Bij Napels zullen de Westmagten, naar men berigt, met meer kracht op hervormingen aandringen.

De jongste tijdingen uit Konstantinopel doen zien, dat Rusland niet tevreden is met de benoeming van *Stourdza* als lid van de kommissie voor de grensbepaling van Bessarabië.

Aartshertog *Maximiliaan* van Oostenrijk, die eergister te Antwerpen is aangekomen, is daar opgewacht door de hollandsche officieren *'t Hooft*, *Casembroodt* en *v. Hardenbroek*. Gister moet Z. H. naar de Zeeuwsche kusten zijn vertrokken. De aartshertog zal bij zijn terugtogt ook nog Berlijn bezoeken en, niettegenstaande de minder vriendschappelijke betrekking tusschen Oostenrijk en Pruissen, er eenige dagen vertoeven.

— De Tweede Kamer zal tegen den 17. dezer maand worden bijeengeroepen om hare werkzaamheden te hervatten.

*— Naar men verneemt zullen al de adelborsten, die zich op de militaire akademie te Breda bevinden, ten getale van 56, den 13. dezer aan boord van Zr. Ms. instruktiebrik Zeehond, die thans aan den Moerdijk ligt, embarkeren, ten einde een kruistogt van zes weken te maken; het plan is eerst in de noordzee op de hoogte van de *Doggersbank* te kruisen, daarna Lerwick en Edimburg te bezoeken en zich vervolgens eenigen tijd in het Engelsch kanaal op te houden.

Onder de geruchten behoort, dat er plan zoude bestaan, om nadat de kursus dit jaar zal zijn geëindigd, de overblijvende 35 adelborsten niet weder naar Breda terug te zenden, maar hen te plaatsen op het Instruktieschip te Nieuwediep, om er hunne verdere opleiding te genieten.

Ten einde groote kosten ten behoeve van een betrekkelijk klein getal adelborsten te besparen, is het wel mogelijk, dat dat gerucht waarheid worden zal.

*— Uit Paramaribo schrijft men ons van den 5. Mei:

De gezondheidstoestand der kolonie is thans van dien aard, dat zij niets te wenschen overlaat, de gele koorts heeft zich op het fort Nw. Amsterdam en de stad Paramaribo niet weer vertoond, slechts op fort Gelderland — geheel in de boven Suriname gelegen, — zijn nu en dan nog een paar gevallen voorgekomen; indien er nu slechts gewaakt worde, dat zij niet van daar weder wordt aangebragt, zal de kolonie spoedig van deze vreeselijke ziekte worden bevrijd, die sedert de maand Februarij aanhoudend heeft gewoed.

Op de reede is alles in den besten welstand, wij vernemen, dat Z. M. stoomschip Curaçao eene ministeriële order heeft ontvangen, om in het midden van Junij naar het vaderland te vertrekken.

De rust is in geene plaats der kolonie gestoord geweest, zelfs heeft er gedurende de laatste jaren nimmer eene betere stemming onder de slavenbevolking bestaan.

Door den Gouverneur zijn de volgende beschikkingen genomen; onder nadere goedkeuring des Konings is de heer *G. Duijckinck*, eervol ontheven van de betrekking van Havenmeester en Scheepsmeter, en tevens van de op hem uitgebragte kwalifikatie ter provisionele vervanging van de heer mr. *J. M. Jansen Eijken Sluijters* als Assessor bij het kollegie van kleine zaken, en is den heer *E. J. van Wijhe*, griffier bij het kollegie van kleine zaken, gekwalificeerd om als Assessor provisioneel in te vallen.

De heer *Duijckinck* is benoemd tot provisionelen kommissaris van Politie.

De heer *J. van Lier*, eerste assistent ten burele van den prokureur-generaal, is voorloopig belast met de waarneming van de betrekking van havenmeester en scheepsmeter.

Het beheer over de gouvernements-vaartuigen, gelijk ook de betonning en het loodswezen blijven voorloopig aan den heer *Duyckinck* toevertrouwd.

Met het schip Texel is den 30. April van hier naar Nederland vertrokken de kapt. t. z. *H. de Vaynes van Brakel*, na het kommandement van Z. M. brik de Lynx aan den kapt.-luit. t. z. *G. van Vos* te hebben overgegeven.

Z. M. transportschip M rwede, kommandant kapt.-luit. *de Geep*, is den 30. April van hier naar Curaçao vertrokken.

De Urania kapt. *Stapert* en de Anna kapt. *Hilbrands* liggen zeilklaar en zullen heden of morgen naar zee gaan.

Den 2. Mei is binnengekomen het schip Zwaluw kapt. *Uitermark* van Amsterdam.

Gedurende de laatste veertien dagen hebben wij hier zware regenbuijen gehad.

Uit Demerarij vernemen wij het volgende:

Bij gelegenheid der opening van het vereenigd hof heeft Z. Exc. de gouverneur eene rede gehouden, waaruit blijkt, dat de inkomsten gedurende het verleden jaar bedragen hebben 994,426 doll. zijnde 58,026 doll. meer dan de begrooting; de uitgaven, — zonder inbegrip der emigratiekosten — 931,754 doll., zijnde 15,734 minder dan de raming.

De begrooting voor het loopende jaar bedraagt 1,142,620 doll., zijnde 195,132 doll. meer dan die van het afgeloopen jaar. Dit is veroorzaakt door de groote sommen, welke op het budget gebragt zijn, om te voorzien in de uitgaven, ten gevolge van het oproer in Februarij ll.: de daarstelling van de hulp-politiemagt en de vermeerderde kosten voor de gevangenissen en straf-etablissementen.

— Den 5 dezer is aan onze Hoogeschool tot dokter in de regten bevorderd, de heer *C. P. Lenshoek*, na verdediging van theses.

---

*— Men schrijft ons uit Wijk bij Duurstede:

De waterstand van de rivier bleef van Woensdag avond tot Donderdag avond zonder was of val; de schaal teekende 1.89 El onder nul.

In den afgeloopenen nacht is het gelukkig beginnen te vallen en teekent (nam. 6 ure) 2.10 El onder nul.

Belangrijk, — ontegenzeggelijk — is reeds de schade, door dit buitengewone hooge zomerwater in deze omstreken veroorzaakt, zoowel aan de Geldersche als aan de Utrechtsche zijde, maar toch zeer belangrijk is nog het gedeelte dat tot heden behouden is.

Immers aan de Geldersche zijde en tusschen Schalkwijk en Wijk b/D is het grootste gedeelte — en tusschen Wijk bij Duurstede en Amerongen *alles* behouden.

Het behoud van laatstgenoemde belangrijke uiterwaarden vooral, is geheel te danken aan de krachtig aangebragte versterking en verhooging der zomerkaden, gedurende nagenoeg 2 maal 24 uren, onder de persoonlijke leiding vooral van de heeren baron *J. A. Taets van Amerongen* en *F. A. Bonte*. Wel verdiende dank zij hun daarvoor toegebragt, — en wij kunnen het niet betwijfelen of de betrokkene grondeigenaren zullen deze ijverige en met een zoo gewenschten uitslag bekroonde pogingen, regtstreeks in hun belang aangewend, naar waarde weten te schatten.

— Door het hooge water is de zomerdam bij Velp doorgebroken. Het geheele Velpsche broek is geïnundeerd. *Arnh. Ct.*

— Men schrijft uit Waardenburg van 4 Junij:

Zooals voorzien werd, zijn dezen nacht ruim 200 bunders beste uiterwaarden, toebehoorende aan den baron *van Aylva van Pallandt*, en onder Waardenburg en Neerijnen gelegen, trots alle in het werk gestelde pogingen, in een volkomen waterplas veranderd, waardoor aan eene menigte landlieden ontzaggelijke nadeelen berokkend zijn. Een dezer uiterwaarden werd o. a. op de laatste verpachting om te hooijen, voor ruim *f* 1300 gegund.

*— Uit Amersfoort schrijft men ons:

De zittingen der arr.-regtbank te Amersfoort gedurende de vakantie in dit jaar zijn bepaald als volgt:

Civiele:			*Korrektionnele:*		
Vrijdag	4	Julij.	Zaturdag	5	Julij.
Dingsdag	8	„	Maandag	7	„
Vrijdag	18	„	Zaturdag	19	„
Dingsdag	22	„	Maandag	21	„
Vrijdag	1	Aug.	Zaturdag	2	Aug.
Dingsdag	5	„	Maandag	4	„
Vrijdag	15	„	Zaturdag	16	„
Dingsdag	19	„	Maandag	18	„
Vrijdag	29	„	Zaturdag	30	„

aan te vangen des voormiddags ten elf ure; kort geding voor den president op de civiele zittingsdagen, 's morgens ten 10 ure,

---

— Het openbaar ministerie van het geregtshof van N. Holland heeft kassatie doen aanteekenen, tegen de vrijspraak, door genoemd Hof, van den redakteur van het weekblad *Asmodée*.

— Van wege Z. M. zijn vertrekken in het Haagsche hotel *de Nieuwe zeven kerken van Rome* besteld voor de 24 leden van het muziekkorps van het Pruissiesche huzaren-regement, waarvan Z. M. chef is, die zich den 20., 22. en 24. te 's Hage zullen doen hooren.

Ook alhier zal genoemd korps zijne gaven ten toon spreiden. De heer *Wolters* heeft het, naar wij vernemen, voor eene Soirée geëngageerd. Men is algemeen verlangend, met de talenten dezer musici kennis te maken. — Zij zullen, zoo te 's Hage als hier, in hunne keurige uniform optreden.

— Er is sprake van een zonderling proces. Bij de voorwaarden van inteekening op de eerste uitgave in 1839 van van der Aa's geographisch woordenboek bij den heer *Noorduijn*, werd eene aanzienlijke premie uitgeloofd voor hem, die binnen den tijd van vijf en twintig jaren een exemplaar zou kunnen toonen, dat in den handel voor minderen prijs verkocht was dan voor den oorspronkelijken prijs van *f* 146.50. De uitgever *Noothoven van Goor*, eigenaar van het werk geworden zijnde, heeft het evenwel voor *f* 26 verkrijgbaar gesteld, en nu wil men, dat door bezitters van de oorspronkelijke uitgave eene aktie tegen den eersten uitgever zal worden ingesteld, tot het uitbetalen der premie bij de voorwaarden van inteekening uitgeloofd.

— Direkteuren der te Rotterdam gevestigde Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van Schipbreukelingen hebben in hunne jongste vergadering besloten, te doen uitreiken de groote zilveren medaille en loffelijk getuigschrift aan kapitein *Weiland*, voerende het Hamburger schoonerschip Augusta Kauffmann, voor op 20 Oktober ll. bij stormweder en buitengewoon snelvlietende stroomen, krachtdadig verleende hulp en onderstand aan de ekuipage van het op de South Sands in de Straat Malakka, op deszelfs reis van Bengalen naar Hong-Kong, gestrande nederlandsche fregatschip Menado, kapitein *David Duslop jr.*, daar ter stede te huis behoorende, met zeemanshartelijkheid te verzorgen en hen veilig te Malakka aan wal te brengen; — terwijl aan onderscheidene weduwen van in zee verongelukte zeelieden uit het zoo weldadig fonds van wijlen mejufvrouw *Ida Maria de Raath* onderstand is verleend.

HELLEVOETSLUIS 4 Junij.

Uitgezeild Java Paket, kapt. *Heykoop*, naar Hong-Kong. HELDER, 4 Junij.

Te Texel binnen Anna Elisabeth, kapt. *Tensma*, van Suriname.

HELLEVOETSLUIS, 5 Junij.

Uitgezeild Johanna Christina, kapt. *Baumgarten*, en Koning en Vaderland, kapt. *Bruggen*, beiden naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem 6 *Junij*. 4.55 El; + AP. 11,50. Gev. 41 d.
Keulen, 5 „ 17 v. 2 d. (16 v. $3^1/_2$ d. Rijnl.) Gev. $25^1/_2$ d. Rijnl.

Antirevolutionarisme.

Het is opmerkelijk, dat de partij der antirevolutionnairen thans zoo buitengewoon ijverig werkzaam is, om veld te winnen, en om hare vrome leden in de Kamer te houden of te krijgen. 't Zou kunnen aantoonen hoe onmagtig die menschen, met al hun geschreeuw, met al hunne onaannemelijke doordrijverijen zich moeten gevoelen. — De volksstem wordt geen hunner gegeven; afgewrongen stemmen, stemmen uit medelijden voor een uitgevallen hoofdman; ziet daar wat de menigte hun nog waardig acht. De heer *Groen* zelf: hij werkt door vliegende blaadjes, door een enkel kieskollegie, of door een enkel hem trouw gebleven dagblad, ten einde zich toch zoo mogelijk op de been te houden. Zal al dat werken en zwoegen baten? Men vreest er voor. Doch ook hier ter stede is men bezig een der vrienden op het tapijt te brengen, om n. b. plaats te maken voor baron *van Goltstein*; in Utrecht, waar nog onlangs de heer *Kien* roemrijk uit de stembus te voorschijn kwam, om de plaats in te nemen van een anti-revolutionnair lid in de kamer, waar de gemoederen welgezind, doch warsch van anti-revolutionnaire drijverijën, met leede oogen de ongelukkige stemmen der diakenen zien zegevieren, bij de benoeming van nieuwe voorgangers; in Utrecht wil men thans het eenmaal gevallen anti-revolutionnair lid der Kamer, den heer *v. d. Brughen* releveren. De dwaze leden van *Koning - Vaderland - en Oranje!* Laten ze zich liever met kleingeestige zaken inlaten; laten zij liever te vuur en te zwaard optrekken, om een strijd op dood en leven te wagen, tegen een onschuldig vermaak van eenigen hunner mede-inwoners; laten zij liever er op werken, om de Zondags-optogt, der liedertafels bij het aanstaande nationaal-feest tegen te gaan; dat is het eenige genot wat hun te wachten staat, vooral, als zij 't geluk hebben, eene in dit geval wankelmoedige doch beslissende stem voor zich te winnen! Gij moogt u dan gelukkig wanen, burgers van Utrecht, dat *v. d. Brugghen* met een luttel aantal stemmen uit uwe stembus te voorschijn komt; de grootste overwinning zal door de anti-revolutionnairen hier ter stede behaald zijn, nu zij op Engelschen trant de Zondags-optogt der liedertafels, een optogt, die zou vorderen, dat men n. b. op Zondag met muziek langs onze vrome straten ging, zullen weten te verijdelen! — Wat Amersfoort betreft, het is wel te bejammeren, dat men verschillende personen tegen den heer *van Reede* overstelt; men zou daardoor minder kans van goedslagen kunnen hebben. De kiezers van Amersfoort toch bezitten te goeden geest, om zich eendragtig in de armen der anti-revolutionnairen te werpen. Intusschen zij men daar toch oplettend, dewijl de vijand even als elders geene moeite zal besparen, om het veld te trachten te behouden. O.

RUSLAND.

RIGA, 31 Mei.

Sedert de scheepvaart heropend is, is de aanvoer van koloniale waren, zout, enz. zoo groot, dat de prijzen lager zijn dan vóór den oorlog. Onze haven is geheel bedekt met koopvaardijschepen. Alleen

zijn er 43 ladingen zout aangebragt. Men ziet hier vele Noord Amerikaansche schepen, doch ook van andere natien. De Hollandschen laden koren voor Schiedam, Rotterdam en Amsterdam. Deze granen waren reeds vóór de blokkade van onze haven gekocht, doch konden niet vervoerd worden. Men ziet hier dagelijks talrijke schuiten uit de binnenlanden aankomen met granen geladen, die onmiddelijk in de schepen worden overgeladen. De uitvoer van vele artikelen, als granen, hennip en vlas, is even druk als de invoer van buitenlandsche artikelen.

Men maakt hier toebereidselen tot ontvangst van keizer *Alexander*, die na zijne reis naar Warschau beloofd heeft, ook ons met zijne tegenwoordigheid te komen vereeren.

ITALIE.

TURIJN, 2 Junij.

In de door graaf *v. Buol* aan de vertegenwoordigers der Oostenrijksche regering bij de Italiaansche hoven gerigte cirkulaire, wordt met veel bitterheid gesproken over Sardinie's houding in de Italiaansche kwestie. Graaf *v. Buol* geeft er graaf *Cavour* slechts één punt in toe, nl. dat de Oostenrijksche politiek door eene onmetelijke klove van de Sardinische gescheiden is. Hij betwist Sardinie het regt, namens Italie te spreken, hij beschuldigt het van de beweging aan te kweeken en met het oproer te heulen.

Deze verwijten zijn van des te ernstiger aard, als het waar is wat de *Risorgimento* zegt: „Geheel Italie is in beweging; van den Etna tot Tessino is alles in gisting — het schiereiland kookt."

In de Kamer der Afgevaardigden heeft den heer *de Cavour*, op eene interpellatie van den heer *Valerio*, medegedeeld, dat de regering een wetsontwerp zal indienen, waarbij zij gemagtigd wordt de hoofden van den opstand te Genua in 1849, genade te verleenen.

Generaal *de la Marmora* is met veel geestdrift ontvangen.

DUITSCHLAND.

WEENEN 4 Junij.

De gewezen zaakgelastigde in Zwitserland, baron *Kubeck*, is tot vice-president van het stadhouderschap Milaan benoemd.

De heer *Kisseleff* is den 2. uit Petersburg hier aangekomen en zal morgen zijne reis naar Italië voortzetten. Hij begeeft zich naar Rome, om te onderhandelen betreffende eenige vakant gebleven bisschopszetels in Polen.

TRIEST, 6 Junij.

Men heeft hier berigten ontvangen van Konstantinopel, gaan wel tot 30 Mei. Rusland protesteert er tegen dat *Stourdza* lid is der Bessarabische grenskommissie. Ook is men in verzet gekomen tegen de aan *Rolandt* verleende koncessie ter vestiging eener bank te Jassy. De Europesche grondbezitters in Turkije zullen belast en 13000 rajahs in de krijgsdienst opgenomen worden.

BERLIJN, 5 Junij.

De Koningin van Wurtemberg, grootvorstin *Olga*, is gisteren naar Stuttgart vertrokken, en Koningin *Maria* van Beijeren begeeft zich heden weder naar Munchen.

Graaf *von Benckendorff*, de aan het Russisch gezantschap alhier geattacheerde gevolmagtigde voor de militaire aangelegenheden, zal binnen kort naar Petersburg terug keeren, om eene plaats in 's keizers omgeving te bekleeden.

De *Zeit.* bevat een artikel, strekkende om het geloof te doen verdwijnen, dat in de reis des keizers van Rusland naar Berlijn, en de tegenwoordigheid aldaar van verscheidene andere vorsten, eigenlijk eene politieke demonstratie gelegen was. „Het Pruissisch kabinet, zegt dat blad, heeft het niet gepast geoordeeld aan het drievoudig verbond deel te nemen, en kan er dus niet misnoegd over zijn noch het dachten. Toen Oostenrijk zich aan den Donau bedreigd zag, heeft het bij Pruissen en Duitschland den waarborg van de onschendbaarheid zijner bezittingen verzocht. Later heeft het de voorkeur gegeven aan een afzonderlijk verbond met de beide Westersche mogendheden. De Oostenrijksche pers noemt dit een terugtred tot de staatkunde van *Kaunitz*. Het let Pruissen weinig, wat de overeenkomst van 15 April eigenlijk in zich opsluit, het is sterk genoeg om zich te verdedigen tegen elke vreemde inmenging in de zaken van Duitschland, maar Oostenrijk moest niet vergeten, dat de Kaunitzen van heden te Parijs geen Louis XV en markiesin *de Pompadour* vinden."

KONINGSBERGEN, 3 Junij.

Heden middag ten $5^1/_2$ ure is de Keizer van Rusland met een extra trein hier aangekomen, en heeft, na een verblijf van twee uren, in een open rijtuig de reis naar de Russiesche grensstad Tauroggen vervolgd.

ENGELAND.

LONDEN, 5 Junij.

Uit Washington werd den 23. Mei aan de *New-York Herald* geschreven, dat de heer *Marcy* zich bezig hield met de beantwoording der jongste depêche van lord *Clarendon*, en dat hij zal aantoonen, dat de argumenten door lord *Clarendon* gebezigd, de zaak slechts verergeren. Ook meent de korrespondent te weten, dat de Amerikaansche regering bij het doen harer vriendschappelijke vertoogen lord *Clarendon* zal aantoonen, dat het belang der beide landen eischt, dat de heer *Crampton*, die het vertrouwen der Amerikaansche regering niet meer zou genieten, vervangen wordt. Als de heer *Crampton* zijne paspoorten ontvangt, zal de heer *Dallas* daarvan te gelijker tijd kennis bekomen.

De *Courier and Inquirer* bevat mede eene korrespondentie uit Washington van den 23., waarin gezegd wordt, dat in de positie van den Britschen gezant niet de geringste verandering is gekomen, en dat de zwarigheid waarschijnlijk den 19. Mei uit den weg geruimd is. Volgens dezen korrespondent stond de heer *Crampton* op het punt zijne paspoorten te ontvangen, toen de president en de heer *Marcy* plotseling van gedachte veranderden. Op een ander punt ook is deze korrespondentie geheel in strijd met de vorige, en wel daarin, dat de depêche van lord *Clarendon* zeer goed ontvangen is, geacht wordt ten volle de door 's lands eer geëischte voldoening te bevatten, en feiten bekend maakt, waar de regering nog niets van wist.

Over het algemeen spreken de bladen, gisteren met de Atlantic te Liverpool aangekomen, in den geest van den *Inquirer*.

De Fransche gezant te Washington deed veel moeite om het geschil te vereffenen.

— In den *Times* van den 5 Junij leest men:

„Wij hebben eene telegrafische depêche van Dover ontvangen, meldende dat het jacht van lord *Alfred Paget*, de Alma genaamd, gisteren middernacht, 3 à 4 mijlen van South-Foreland, door de Belgische stoomboot Diamond, op weg zijnde naar Ostende, is overzeild, en gezonken. De lord, zijn gevolg en de ekwipage zijn door de sloep van het jacht gered."

— 6 *Junij*. Gek. $95^1/_8$; Sp. 3 pCt. 47; $1^1/_4$ pCt. $25^1/_4$; Rusl. 5 pCt. 107; $4^1/_2$ pCt. 97; Holl. 4 pCt. $95^3/_4$; $2^1/_2$ pCt. 65; Sard. 5 pCt. $91^1/_2$; Braz. $99^1/_2$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Junij.

De indruk, dien de tijdingen uit de departementen hier algemeen maken, is jammerlijk. De regen valt steeds met hevigheid en vervult de gemoederen met angst. De onheilen zijn niet meer te beschrijven: Tours en Vierzon moeten geheel onder water staan. Al wat men van de Loire-kanten verneemt is veel ernstiger, dan wat men nog van de Rhone had vernomen. — De keizer, die hier heden morgen is teruggekeerd, moet in 't geheel niet tevreden zijn over de maatregelen van voorzorg die er genomen zijn. Z. M. zou waarschijnlijk wel dadelijk de oevers van de Loire bezocht hebben, maar de gemeenschap is overal verbroken, en men verwacht dus, dat de keizer van Parijs uit de verdere overstroomde streken zal gaan bezoeken. Intusschen heeft de keizer heden dadelijk bevel gegeven een nieuw krediet van 10 millioen franks aan het Wetg. ligchaam voor te stellen, om in de behoeften der slagtoffers van de overstrooming te voorzien. Buitendien is de minister van landbouw en koophandel *Rouher* dadelijk, nadat er een ministerraad was belegd, naar Orleans vertrokken.

De indruk, dien de overstrooming trouwens maakt, gaat alle beschrijving te boven. Men spreekt van onheilspellende kometen, en zelfs het verschil tusschen Engeland en N. Amerika, dat anders zoo zeer de belangstelling zou wekken, trekt naauwelijks hier de aandacht. De beurs is hevig geschokt en de daling op alle papieren is algemeen en van belang. De oogst, die veel beloofde, heeft ontzaggelijk veel geleden.

De inschrijvingen, die ten voordeele der overstroomden geopend zijn, vinden algemeen bijval. De Keizerin heeft voor 20,000 fr. geteekend, terwijl zij voor den prins 10,000 fr. heeft ingeschreven; baron *James de Rothschild* heeft voor 40,000 fr. geteekend, graaf *de Morny* voor 5,000 fr. en elk der Ministers voor 1,500 fr.

De Keizer is in de overstroomde streken als eene tweede Voorzienigheid verschenen, zegt de *Moniteur*. Overal is hij met de luidste toejuichingen begroet, overal heeft hij persoonlijk hulp gebragt en troostwoorden aan de ongelukkigen toegesproken. De Keizer heeft behalve Lijon, Valence, Montélemart, Palud, Orange en Arles bezocht. Te Avignon moest de Keizer per schuit aankomen en verder per schuit naar Tarascon gaan. Te Lijon teruggekeerd heeft Z. M. de troepen in oogenschouw genomen. Te Parijs heeft de menigte den keizer bij zijne terugkomst luide toegejuicht.

Uit Angers wordt berigt, dat niettegenstaande alle aangewende moeite de dijken en kaden in den omtrek niet zijn kunnen behouden worden. Omtrent Tours is men in ongerustheid, even als omtrent Amboise. De geheele vallei van de Loire is onder water gezet.

Gelukkig was het water van de Loire thans ook dalende en hoopte men dus, dat het gevaar zou verminderen, ofschoon de schade er slechts in haren vollen omvang door zou openbaar worden.

De tentoonstelling van landbouw, in het groote gebouw der Industrie in de Champs Elysées bijeengebragt, wekt hoe meer men die beziet, des te meer bewondering. Lang had men niet geweten, welk gebruik van dat uitgestrekt gebouw te maken, eindelijk heeft men er een heerlijken tuin van gemaakt en onder de galerijen de verschillende dieren geplaatst. De inrigting is uitnemend en het schouwspel is zelfs indrukwekkender van de bovengalerijen gezien, dan voorleden jaar, toen het oog eenigzins onaangenaam moest rusten, op de hemels der verschillende stellaadjes. De overdekte tuin, met de heerlijkste bloemen versierd boeit den toeschouwer, [redacted]

De *Constitutionnel* bevat over de Italiaansche kwestie een brief uit Weenen, welks inhoud ten naastenbij daarop neêrkomt, dat van den Paus slechts onbeduidende hervormingen in de Kerkelijke Staten zullen verkregen worden. De *Constit.* zegt, dat de Pausselijke regering Oostenrijk en Frankrijk in den stap, dien zij op het oog hadden, om haar namelijk een memorandum te doen toekomen, is te gemoet gekomen door eene nota, waarin zij tot overwinning der moeijelijkheden, welke de invoering van hervormingen belemmeren, hunne medewerking, raad en voorlichting verlangt. De taal, zegt de *Const.*, waarin de Paus de ontelbare moeijelijkheden van den binnenlandschen toestand openlegt, is zoo openhartig en opregt, dat zij zelfs op het Engelsch kabinet den gunstigsten indruk heeft gemaakt. Het zal echter weinig baten, als men zich met die openhartige taal en goede bedoelingen tevreden stelt.

Omtrent hetzelfde onderwerp, zegt de *Const.*, is ook den Koning van Napels eene gelijkluidende, vrij krachtige nota geworden, en wel van wege Engeland en Frankrijk.

Het hof van Oostenrijk had daaraan geen deel genomen om zijne enge verwantschap met den koning, maar toch aan het Napelsch kabinet verklaard, den inhoud ten volle goed te keuren, en de pogingen van het Westen in dezen met al zijn invloed te zullen ondersteunen.

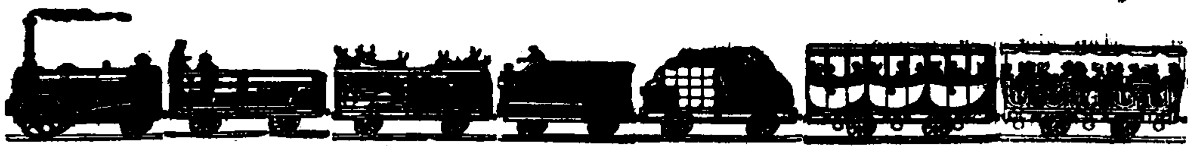
De *Const.* zegt nog niet, wat de Koning van Napels op deze nota geantwoord heeft.

PARIJS, Vrijdag 6 Junij.

De Keizer is gisteren te Saint-Cloud teruggekomen, en zal heden zich van daar naar Orleans begeven.

De dijken aan de Loire zijn te Angers en te Nantes doorgebroken.

Sedert heden morgen twee ure heeft de regen opgehouden, de hemel is echter nog met wolken bedekt.

NEDERLANDSCHE RHIJNSPOORWEG.

Uitgifte van Billetten voor heen en terug, tegen verminderde vracht.

De Directie maakt bekend, dat te beginnen met den **8. Junij** eerstkomende, **RETOURBILLETTEN** zullen worden afgegeven voor de navolgende Treinen:

Dagelijks

Vertrek met den Sneltrein van Amsterdam 's morgens ten 6 ure 15 min. naar Arnhem.
〃 〃 〃 〃 Rotterdam 〃 〃 6 〃 〃 Arnhem.
Terug met den Sneltrein, welke ten 8 ure 10 min. des avonds Arnhem verlaat.

Alleen des Zondags.

Vertrek met den trein van Amsterdam 's morgens ten 7 ure 45 minuten naar Utrecht, Rotterdam en Driebergen.
〃 〃 〃 〃 Rotterdam 〃 〃 7 〃 15 〃 〃 Utrecht, Amsterdam en Driebergen.
〃 〃 〃 〃 Utrecht 〃 omstreeks 9 ure 〃 Arnhem, Amsterdam en Rotterdam.
〃 〃 〃 〃 Gouda 〃 ten 7 ure 58 minuten 〃 Utrecht, Amsterdam en Arnhem.
Terug met den laatsten of vóórlaatsten trein.
Vertrek van Emmerik naar Arnhem met den eersten of tweeden trein.
Terug met den laatsten trein.

Voor geene andere dan de hierbovengenoemde stations worden retourbilletten afgegeven.
De billetten zijn daags te voren zoowel aan de station-bureaux als aan de factorijen der Maatschappij verkrijgbaar.
Vijftien minuten voor het vertrek van den trein worden geen retourbilletten meer afgegeven.

DE VRACHTEN VOOR HEEN EN TERUG, ZIJN BEPAALD ALS VOLGT:

	3e klasse.	2e klasse.	1e klasse.		3e klasse.	2e klasse.	1e klasse.
Van Amsterdam naar Rotterdam	f 2.50	f 4.—	f 5.—	Van Utrecht naar Amsterdam	f 1.—	f 1.50	f 2.—
〃 〃 〃 Utrecht	1.—	1.50	2.—	〃 〃 〃 Rotterdam	1.50	2.50	3.—
〃 〃 〃 Arnhem. . . .	2.50	4.—	5.—	〃 〃 〃 Arnhem	1.50	2.50	3.—
〃 〃 〃 Driebergen	1.25	2.—	2.50	〃 Gouda 〃 Amsterdam	2.—	3.—	4.—
〃 Rotterdam 〃 Amsterdam. . . .	2.50	4.—	5.—	〃 〃 〃 Utrecht	1.—	1.50	2.—
〃 〃 〃 Utrecht	1.50	2.50	3.—	〃 〃 〃 Arnhem	2.50	4.—	5.—
〃 〃 〃 Arnhem. . . .	3.—	4.50	6.—	〃 Emmerik 〃 Arnhem	1.—	1.50	2.—
〃 〃 〃 Driebergen	2.—	3.—	4.—				

De uitgifte van GEZELSCHAPSBILLETTEN blijft als vroeger bepaald.

De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij,
B. DONKER CURTIUS, *President*,
J. C. s'JACOB, *Secretaris*.

Amsterdam, den 29 Mei 1856.

⁂ Getrouwd:
A. P. VAN GRUTING
Pred. te Leusden,
en
C. H. DE WILDE.
Leusden, 5 Junij 1856.

[redacted]

⁂ Voor de vele bewijzen van hartelijke deelneming, ondervonden bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenoote, breng ik bij deze, ook namens hare verdere betrekkingen, mijnen opregten dank.

Utrecht, 7 Junij 1856.
W. L. SCHEPENS,
Gep. Kap. van 't O. I. leger, R. M. W. Order.

PARK TIVOLI.

⁂ Op Zondag den 8. Junij 1856, **Groot Militair Harmonie-Koncert**, des namiddags ten 6½ ure.

NB. HH. abonnee's worden vriendelijk verzocht, het diploma aan het Kontrabureau te vertoonen; zonder diploma zal men verpligt zijn, de gewone entrée te betalen.
Entrée 25 Cents.
Kinderen 15 Cents.
J. WOLTERS.

Gratis. Bij vonnis der Arrondissements Regtbank te Utrecht, van den 28. Mei 1856, is ALETTA WILLEKES, wonende te Utrecht, ter zake van krankzinnigheid, gesteld onder curatele.
J. J. VAN LEEUWEN, Proc.

Kiesdistrict Amersfoort.

⁂ Aan alle onze medekiezers wordt als Kandidaat voor de Tweede Kamer aanbevolen de Heer

Mr. **A. W. Engelen.**

Eenige Kiezers van Amersfoort.

⁂ Men zal op Dingsdag den 10. Junij 1856, des voormiddags ten 9 ure, voor de Huizinge staande te Zeijst aan het Oosterplein A. No. 143, ten overstaan van den Notaris J. C. SCHADEE, om kontant geld verkoopen:

Eenen netten en zindelijken INBOEDEL, bestaande in Mahoniehouten en andere gladhouten Meubelen, Kabinetten, Secretaires, Chiffonnières, Kasten, Eet-, Thee- en Speeltafels, Commodes, Canapés, Stoelen met fauteuils, Spiegels, Schilderijen, eene Pendule, Weerglas, Ganglantaarn en andere Ornamenten, eene Piano, Porcelein, Kristal, Glas- en Aardewerk, Ledikanten, goed gevulde Bedden met toebehooren, Paardenharen Matrassen, Meubel- en Valgordijnen, Tapijten, Karpetten en Gangloopers; Fayence Kagchels, een Billart, Mangel, Linnenpers, Koper, Tin, Blik, IJzer, Hout- en Mandenwerk. RIJTUIGEN, TUIGEN, Stalgereedschappen en hetgeen verder zal worden aangeboden. Alles nagelaten door Mejufvrouw C. T. VAN OUWERKERK DE VRIES, en Maandag vóór den verkoopdag te bezigtigen van 10 tot 5 ure.

VERKOOPING IN DE BANK VAN LEENING TE UTRECHT.

⁂ De PANDEN, die van den 1. Januarij 1855, tot en met den 31. Maart 1855, bij de Inbrengers of in de Groote Bank beleend zijn geweest, zullen vóór of uiterlijk op 9 Junij 1856, uitgelost of afgedaan moeten worden. — De Verkooping zal in de *Weeskerk* plaats hebben op Dingsdag 17. Junij 1856 en volgende dagen, van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 ure.

⁂ Op Dingsdag den 24. Junij 1856, des namiddags ten 5 ure precies, zal men op de Hofstede *Himsmade*, onder Vleuten, publiek verkoopen:

Tot afbraak: De HEERENHUIZINGE met annexe BOERENWONING, ACHTERHUIS en twee HOOI- of KORENBERGEN, gemakkelijk te water te vervoeren.

En het GRASGEWAS en de NAWEIDE van 2 bunders 65 roeden best Weiland.

Alsmede eene partij oude KOEMEST.

Alles op de plaats *Himsmade*.

Waaromtrent nader onderrigt is te bekomen bij de Notarissen STEVENS en BUSKES, te Utrecht.

⁂ Geinformeerd zijnde, dat er bij gelegenheid der aanstaande **FEESTEN** ook algemeen met **Groen** en **Bloemen** zal worden gegarneerd, zoo neemt de ondergeteekende de vrijheid, zijne diensten hiertoe beleefdelijk aan te bieden, daar men, wat het leveren van Guirlandes aangaat, vooral ook op soliede werk kan staat maken, tegen zeer billijke prijzen.
J. R. DE GROOT, Bloemist,
Hoek Brigittestraat, Plantsoen.

Marktberigten.

Amersfoort, 6 Junij. Tarwe van f 14,00 tot f 16,00; Rogge van f 10,40 tot f 10,90; Boekweit van f 9,25 tot f 10,00 het mud; Boter van f 0,75 tot f 0,87½ het N. pond.

Amsterdam, 6 Junij. Granen. Tarwe met eenigen handel ter konsumtie tot vorige prijzen; 127 o. b. Poolsche f 560, f 570, 126 ℔ o. en n. dito f 538; 120, 121 ℔ n. bonte dito f 475, f 480, 128 ℔ Rijn f 432; 133 ℔ Geldersche f 470; 160/2 ℔ Boven Rijn f 472; 128 ℔ Vriesche f 445 a/Zaan; 127 ℔ dito f 440; 122 ℔ dito f 410; 126 ℔ dito f 430. — Rogge tot voorgaande prijzen; 121 ℔ Rostocker f 310; 123 ℔ Donau f 315; 117 ℔ Norder f 296; 118 ℔ Archangel f 310; 115 ℔ n. Inl. f 290. — Garst prijshoudend: 117 ℔ Deensche f 240; 109 ℔ dito f 225; 97, 98 ℔ Vriesche Winter f 190, f 192. Boekweit als voren; 121 ℔ Holst. f 293; 120 ℔ dito f 293 a/Zaan.

Schiedam, 6 Junij. Granen. Verkocht: Rogge 143 ℔ Reval f 300 kontant f 332 6/w. Gerst: 128 ℔ Reval f 265 kont., f 267 6/w., 130 ℔ Manheim f 248 kont., 135 ℔ Eng. f 258 kont., f 260 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust f 28,50, Jenever id. f 28,00, Amst. proef f 29,25 zonder de belasting.

Arnhem, 6 Junij. Nieuwe Weit van f 14,30 tot f 16,75, Rogge van f 10,60 tot f 11,10; Boekweit van f 10,00 tot f 10,30; Garst van f 6,30 tot f 6,60; Vriesche haver van f 4,00 tot f 4,10; Voerhaver van f 3,35 tot f 3,60; Paardeboonen van f 7,75 tot f 8,75. Aardappelen van f 3,00 tot f 4,00 het Ned. mud. Boter van f 0,80 tot f 0,92 het Ned. pond.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Junij.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
			N. ℔						
6	2	nnw.	5.0	764.30	53.2	—10.6	0.79	0.1	Zw. bewolkt.
	10	nnw.	2.5	67.36	50.4		88	0.1	Betrokken.
7	8	nnw.	0.5	69.95	53.4		64	0.	Betrokken.

AMSTERDAM 6 Junij 1856.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . . 2½	pCt.	63⅞	64	63 15/16
dito dito 3	„	75⅝	75⅞	75⅝
dito dito 4	„	94¼	94⅜	94⅜
Amortisatie-Sijndikaat 3½	„	90		
Oost-Indische Leening 4	„	93½		
Aand. Holl. Spoorweg . . .		88		
Leen. Holl. Spoorweg . . .		99¼		
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	„	102⅞		
Certifikat. 1831 & 1833 5	„	91¼		
Certifikaten 1840. . . 4	„	84⅜		
Cert. bij *Stieglitz* . . 4	„	83⅞		
Cert. van Assign. . . 6	„	63¼		
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		155		
SPANJE.				
Obligatiën 1¼	pCt.	24¾	25	24⅞
dito 3	„	46¼		
Binnenl. Schuld . . . 3	„	40⅛	40¾	40⅝
Amortisable		7	7 1/16	7
Bewijzen Koepons . . .		6 11/16		
OOSTENRIJK.				
Oblig. Metaliek . . . 5	„	78	78⅜	78¼
Oblig. N. 5	„	84⅞	84 15/16	
dito dito La B. . . . 5	„	84⅞	84 15/16	
dito dito 2½	„	39 15/16	40 1/16	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Buitengewone vergadering
DER
STATEN VAN DE PROVINCIE UTRECHT.

Zitting van Woensdag 30 *April.*

(*Vervolg.*)

De heer *v. Beeck Calkoen* merkt op dat een gedeelte van den arbeid ook niet persoonlijk door den sekretaris kan verrigt worden, b. v. al wat hij noodig heeft van de ambtenaren van het kadaster.

De heer *v. Asch v. Wijck* meent, dat ten gevolge der wijziging van art. 168, de aanhaling van dat artikel in lt. *h* van art. 162 komt te vervallen, en stelt dienovereenkomstig een amendement voor.

De heer *Menso* merkt op, dat het moet blijven staan, aangezien de *f* 800 vervallen maar niet de *f* 6.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat de aanhaling alhier betrekking heeft alleen op het vervallen gedeelte van art. 16; en dat zij daarom evenzeer vervallen moet.

De Komm. verklaart die wijziging aan te nemen.

De *Voorzitter* meent, ter voorkoming van eene min naauwkeurige redaktie in bedenking te moeten geven, dat het twijfelachtig is of de aanhaling moet wegvallen, want art. 16 is gedeeltelijk vervallen, de *f* 6 voor presentiegelden zijn blijven bestaan. Spr. wenscht dus hierop de attentie te vestigen en een overhaast besluit te voorkomen.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat in art. 16, zooals het thans gewijzigd is, slechts gewaagd wordt van de vergoeding in geval van dijklegering toe te kennen, maar hier sprake is van de bij de verkiezingen te maken kosten, en alzoo van een gansch ander onderwerp; dat men door hier te spreken van de vergoedingen bij art. 16 bedoeld, het oog had op de vergoeding te ontvangen uit den op de begrooting aan te wijzen post van *f* 800, dat echter deze bepaling niet was aangenomen, weshalve er ook van geene vergoeding voor de onkosten, welke de leden bij de verkiezingen maken, sprake kan zijn, vermits nu ook deze onkosten door de leden zelven uit hunne traktementen zullen moeten betaald worden.

De *Voorzitter* zegt, dat de aanhaling van art. 16 dus wegvalt.

Het amendement *Ackersdijck* om uit litt *n* weg te laten „waaronder de kosten, enz." wordt nu met 17 tegen 15 stemmen verworpen. Voor hebben gestemd de heeren: *Cordes*, *Metelerkamp*, *v. Voorthuysen*, *v. d. Poll*, *Harmsen*, *Vos*, *v. Berkel*, *Jongeneel*, *v. Veersen*, *Bastert*, *de Geer v. Oudegein*, *Ackersdijck*, *Broers*, *Schas* en *Voortman*.

Art. 162 hierop voorloopig aangenomen zijnde, wordt de zitting gedurende een kwartieruurs geschorst.

Bij de hervatting der werkzaamheden komen in behandeling de wijzigingen door de Komm. voorgesteld, en wel het eerst het artikel dat zou volgen achter art. 193, betreffende het keuren en verordeningen van politie en verdere stukken.

Dat artikel wordt zonder beraadslaging aangenomen.

Art. *bb.* De ontwerpen worden, na verloop van den in het vorig artikel gestelden termijn, door het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden vastgesteld.

De heer *Ackersdijck* stelt voor, in plaats van dat artikel, in te voegen art. 207 van het ontwerp van Gedep. Staten. Wij zijn, zegt Spr., gekomen aan een der gewigtigste onderwerpen, de beginselen, nl. volgens welke de wetgevende magt, die ook strafwetgeving bevat, zal worden uitgevoerd. Gedep. Staten, zegt Spr., hebben voorgesteld, dat die bevoegdheid zal worden uitgeoefend door de gemengde vergadering van hoogheemraden en hoofdingelanden. De Komm. had vroeger, tot Sprs. groote verwondering, het geheele onderwerp beschouwd als niet behoorende tot dit reglement; en nu zij het er in brengt, stelt zij voor, die magt uitsluitend aan het kollegie van hoogheemraden te laten verblijven. Daartegen komt Spr. op. Als wij het geheele reglement overzien, vragen wij, waarom moet er een nieuw reglement zijn? heeft het oude niet goed gewerkt? Het heeft uitstekend gewerkt, zegt Spr., en zoo men dus niets anders te vragen had, zou hij huiveren om af te breken. Het oude reglement *heeft* goed gewerkt, maar het zou niet meer goed werken, en daarom is herziening noodig. Het is omdat de tijden veranderd en in alle takken van regering andere beginselen aangenomen zijn; en het hoofdverschil met vroeger daarin bestaat, dat niet meer onmiddelijk geregeerd wordt door hen die daartoe zijn aangewezen, maar ook afgevaardigden der belanghebbenden deel hebben aan de wetgeving. Nu, zegt Spr. stelt men voor, dit bij het tot stand brengen van keuren voor dit waterschap niet te doen; maar, zegt Spr., dan zoude er gebrek aan overeenstemming bestaan tusschen deze instelling en alle andere. De Staten-Generaal maken algemeene, de Staten-Vergadering maakt provinciale, de Gemeenteraad gemeentewetten; en hier heeft men de bevoegdheid alleen aan het kollegie van hoogheemraden willen laten verblijven. Het is reeds eene buitengewoon groote bevoegdheid aan dijkbesturen toegestaan om keuren met strafbepalingen te maken. Lang heeft men beweerd dat zij geen regeringskollegien, maar alleen beheerders van gemeenschappelijke stoffelijke belangen waren, en dus geene wetgevende magt konden hebben. Bij de wet van 1841 werd hun toch de bevoegdheid gegeven om keuren te maken. Doch zelfs na die wet oordeelde nog de Hooge Raad, dat zij in die keuren geene straffen konden bepalen. Eindelijk bij de wet van 12 Julij des vorigen jaars is dat strafwetgevend gezag aan de waterschapsbesturen toegestaan. Hoe is het nu te verklaren, dat terwijl voor alle andere soorten van strafverordeningen de toestemming van afgevaardigden uit de burgers gevorderd wordt, voor de keuren van het waterschap Lekdijk Bovendams eene uitzondering zal bestaan; dat de eigenaars en inwoners van dat waterschap aan de daarstelling van die keuren welke hunne eigene belangen moeten regelen, geen deel zullen mogen nemen? Wij hebben, zegt Spr., den invloed van hoofd-ingelanden reeds buitengemeen beperkt, meer nog dan Spr. toescheen met een goed beginsel overeen te komen: bij de verkiezingen, ten opzigte van de verkiesbaarheid als anderszins, en nu wordt nog voorgesteld, dat de hoofd-ingelanden, gekozen door en onder de rijksten, en meer waarborgen in grondbezit gevende dan de leden van het dijkkollegie, dat die hoofd-ingelanden geen deel zullen hebben aan het maken van keuren. Wanneer wij dat aannemen, zegt Spr., dan handelen wij in onmiddelijken strijd met alle beginselen. Wij zouden de uitgekozenen der belanghebbenden moeten beschouwen als onmondigen die het belang van het waterschap — hun eigen belang — niet kennen; maar, zegt Spr. zijn zij zoo onbekwaam, dan moesten zij ook geen deel hebben aan het opmaken der begrooting: dat heeft evenwel de Komm. hun niet willen ontzeggen. Wanneer men nu aan hoofdingelanden eenigen invloed wil toekennen, dan dient men zulks vooral te doen bij gelegenheid van het maken van wetten, waaraan men zich op strafbepalingen moet onderwerpen. Spr. dunkt, dat men het reeds alleen moest doen om de welwillendheid tot gehoorzamen te bevorderen; immers, geeft men hoofd-ingelanden hierin geene stem, zegt men, zij kennen het belang niet, dan vraagt Spr. of men niet zelf de ontevredenheid opwekt. Het is dus ook in het belang van hoogheemraden wenschelijk, dat men hun niet kunne verwijten: gij hebt keuren gemaakt die wij anders verlangden. Zal niet de tevredenheid met die keuren zeer bevorderd worden, wanneer men weet, dat hoogheemraden die hebben gemaakt in gemeen overleg met hoofd-ingelanden de afgevaardigden van het waterschap? Maar, vraagt Spr., is er niet aanstootende disharmonie, wanneer men zegt, gij moogt leden kiezen voor de Staten-Generaal, voor de provinciale Staten, voor den gemeenteraad, gij zult eene stem hebben in de grootste belangen van den Staat; maar als het geldt de regelen te bepalen omtrent het beheer van uw *eigen goed*, dan zult gij niets te zeggen hebben, dat gaat u niet aan. Sp. wordt in zijne meening bevestigd, doordien Geder. Staten ook hebben voorgesteld dat de keuren mede door hoofdingelanden moesten worden behandeld. Wanneer de bewoners van het waterschap om zich heen zien, zullen zij zeggen, in Utrecht alleen mogen mannen, die 20 bunders bezitten, niets doen, terwijl zij in Gelderland en Holland mede besturen. Is Utrecht, vraagt Spr., dan zoo ten achteren? Moet Utrecht eene donkere plek blijven te midden van het geheele land? Spr. heeft er niets tegen om veel magt aan het kollegie van hoogheemraden op te dragen, hetgeen vooral goed is als de dijk moet worden beschermd; maar het maken van keuren, van blijvende wetten, is de zaak van de vereenigde vergadering. Wij zullen anders, aanstooten tegen de instellingen van alle naburige waterschappen. Alleen in Lekdijk Bovendams zouden het blijven gelijk het geweest is. Mogt de poldervliet bij Lekdijk Benedendams blijven, dan zou daar zeker dat beginsel niet worden aangenomen, dan zou in het waterschap Lekdijk Benedendams de algemeene regel gevolgd worden; ook in het groote waterschap van Woerden, zegt Spr., heeft men het ander stelsel aangenomen; men veronderstelt daar mondige, hier onmondige hoofdingelanden. Zoo zal het zijn zoodra het waterschap zich voor een deel in Zuid-Holland uitstrekt. Spr., die hier de belangen der provincie vertegenwoordigt, verdedigt de ingelanden tegen dien blaam, alsof de vergadering zou uitspreken dat hare medeburgers zoo ongeschikt zijn. Voor de inwoners van het waterschap, voor die der geheele provincie, is het van belang, dat zulk een onderscheid met andere waterschappen, met andere provinciën niet besta. In het ontwerp van Gedeputeerden werd het ook anders voorgesteld, maar de Komm. heeft met bijzondere zorg alles zoeken weg te nemen, wat het meest overeenkomt met den geest des tijds. Spr. kan niet begrijpen, dat de vergadering zoude instemmen met die wijze van zien.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, de zekerheid te hebben bekomen, dat de Komm. van eene eenigzins andere beschouwing uitgaat, dan de vorige Spr. De Komm., zegt Spr., heeft gemeend, dat die volkomen gelijkstelling der hier te regelen zaak met de gemeentebesturen niet zoo geheel aannemelijk was. Zij verschilt ook van hem omtrent de uitbreiding der bevoegdheid tot het maken van keuren. Spr. beschouwt dat regt als eene daad van uitvoering, als de toepassing van gestelde regelen, en hoofdzakelijk daarom heeft de Komm. er belang in gesteld het aldus voor te stellen, omdat zij meende, dat in het reglement, gelijk het tot dusverre was aangenomen, het aangenomen systeem alleen passend was. Spr. gelooft, dat het zeer gemakkelijk is, uit te weiden over de voordeelen welke men zich voorspiegelt van eene vrijwillig gestelde regeling, maar Spr. gelooft dat elke last, hoe ook opgelegd, een last blijft, en dat het veel wijzen op de vermeende hooge belangen om te mogen medewerken tot het maken van zoodanige instelling, gemakkelijk zou kunnen leiden tot het opwekken van die ontevredenheid welke men vreest. De zaak, waarbij ingelanden regt belang hebben wordt bij reglement geregeld, de keur is de uitvoering van die regeling. Spr. gelooft dat erkend moet worden, dat voor het door den heer *Ackersdijck* verdedigd systeem veel te zeggen valt, en vooral voor de vooropgestelde gelijkstelling van het dijkbestuur met andere dijkbesturen, maar, zegt Spr., er zijn ook goede gronden om daaraan niet toe te geven. Spr. hecht er aan goed begrepen te worden en neemt daarom de vrijheid, bij deze gelegenheid zijne meening ten opzigte van het publiek regtelijk karakter der Heemraadschappen in dit gewest eenigzins nader, te ontwikkelen. Het komt Spr. voor, dat alle met openbaar gezag bekleedde waterschappen, d. i. de zoodanige aan wie het regt van keuren te maken en dijks- of polderlasten te heffen, toekomt, een publiekregtelijk karakter bezitten: maar tevens ook, dat deze alle, schoon in zeer verschillenden graad, eenige elementen van privaatregtelijken oorsprong, die hun aanwezen ontvangen uit het gemeenschappelijk belang der landgenooten, in zich bevatten. Naarmate nu of dit publiekregtelijke of wel het privaatregtelijke karakter sterker is afgeteekend, zal ook dien overeenkomstig de gansche inrigting, de wijze van zamenstelling des bestuurs, de staatsregtelijke toestand van het waterschap verschillend gewijzigd moeten zijn. Om tot eene juiste kennis van dien toestand van elk bijzonder waterschap te geraken, zal moeten gelet worden op deszelfs bijzonderen, eigenaardigen toestand. Spr. mag thans in geen uitvoerig betoog treden, en moet zich dus bepalen bij het mededeelen van de slotsom zijner beschouwingen en nasporingen. Die slotsom is deze: dat bij al de rivierwaterkeerende Heemraadschappen (Spr. bedoelt hier thans de rivieren den Rijn, de Lek en den Yssel) het *publiekregtelijk*, — en bij de binnenlandsche waterschappen het *privaatregtelijke* den boventoon heeft. Spr. leidt deze stelling af, uit den *aard der zaak*, en uit den inhoud der *vestigingsbrieven* waaruit de geschiedenis van het ontstaan der Heemraadschappen gekend wordt. Wat betreft den aard der zaak: in hunnen natuurlijken toestand is groot verschil tusschen de beide soorten van Heemraadschappen. De rivierwaterkeerende dijken zijn als 't ware de eerste vereischten van het bestaan dezer landen: zij zijn geen privaat belang, maar hoogst algemeen belang: van derzelver bestaan hangt het af of wij al dan niet een bewoonbaar gewest zullen hebben: ons maatschappelijk aanzijn, onze welvaart, ons volksbestaan staat of valt met de rivierwaterkeerende dijken. Zoo is het ook bij de Regering des Lands ten allen tijde verstaan. Dit bewijzen de dijkbrieven. Die van den Lekdijk Bovendams is gegeven door bisschop *Johan* in 1323 en de toenmalige Staten in overleg met graaf *Willem* van Holland om de groote schade die hij, bisschop, had gehad en nog vreesde van de Lek. Daarom verklaarde hij te zullen hebben eenen dijkgraaf en elf Heemraden, waarvan hij zelf den dijkgraaf en drie Heemraden benoemen zou. Op gelijke wijze is het heemraadschap van den Lekdijk Benedendams geregeld door bisschop *Frederik* in 1405, op aandrang van den graaf van Holland en van 's lands staten. Het dijkgraafschap wordt daarbij naar leenregt verleend aan den burggraaf van Montfoort, en wordt aan den bisschop, de staten en den dijkgraaf, voorbehouden, om de heemraden die niet aan hunne verpligtingen voldeden, te veranderen en te verzetten zoo als dit noodig zou zijn. Van denzelfden aard zijn de ordonnantiën der staten op den Grebbendijk en den Ysseldijk. Anders is het gelegen met de binnenlandsche waterschappen. Deze hebben slechts betrekking tot onderdeelen van het gewest. En hoe belangrijk ook het welzijn der onderdeelen zij voor de welvaart van het geheel, zal toch ligtelijk het kenmerkend onderscheid dat hier bestaat, in het oog vallen. Bij deze waterschappen heeft uit den aard der zaak het privaatregtelijk karakter den boventoon, en wel in hooger mate, naar gelang het waterschap of de polder meer het belang van enkele bijzondere personen, dan dat van grootere landstreken of gemeenten betreft. Spr. zal zich, kortheidshalve, alleen bij de twee belangrijkste bepalen. De schouwbrieven bevestigen deze meening. Die van

het waterschap van Heykop gend. de lange Vliet is gegeven door *Florens van Wevelichoven*, en houdt in, dat de bisschop, om kennelijk oorbaar des lands, aan de geërfde korporatien, stad Utrecht, en verdere geërfden, *consenteert* het maken van eenen watergang met hetgene daarbij behoort. De schouwbrief voor het waterschap van Bijleveld van den jare 1414, berust op hetzelfde beginsel. Hij bevat eene bevestiging en *magtiging* van 's lands overheid, *verleend aan de geërfde* korporatien en ingelanden. Tusschen beide instellingen bestaat slechts dit onderscheid, dat de bisschop zich de benoeming nan den dijkgraaf en een heemraad door hem zelven, en van drie heemraden door de Ecclesien, kloosters en stad Utrecht voorbehield, voor zooveel Heijkop betreft, doch de benoeming in Bijlevelt aan de geërfden overliet. Spr. komt door deze beschouwingen, welke h... ich thans niet veroorloven mag verder voort te zetten, tot de slotsom: — dat de heemraadschappen over de rivierwaterkeerende dijken uit hun aard en oorsprong zijn, ligchamen, ingesteld door, en bestaande op openbaar gezag, en dat de binnenlandsche waterschappen zijn afzonderlijke instellingen van gezamelijke belanghebbenden die om hun zelfs wil, op hun verzoek, met een openbaar gezag bekleed zijn. Gaarne erkent Spr. dat het moeijelijk is, eene scherpe grenslijn tusschen deze beide soorten van instellingen door te trekken. Veel is er dat aan beide gemeen blijft. Het valt niet te ontkennen dat, zooals reeds boven werd aangeduid de ingelanden onder de rivierwaterkeerende dijken moeten beschouwd worden, als belanghebbende bij derzelver beheer, en dat daarom ook aan dezen als zoodanig eenig regt toekomt. En dat van den anderen kant ongetwijfeld ook de andere soort van waterschappen een publiekregtelijk karakter bezitten. Maar, zegt Spr., er blijft desniettemin een wezenlijk verschil bestaan, dat bij de toepassing der gestelde beginselen kenbaar wordt. Bij de rivierdijksbesturen heeft 's lands regering aanspraak op invloed op de benoeming der besturen, en des gevorderd op derzelver handelingen: deze besturen zijn essentieel agenten der openbare magt: en de lasten die geheven worden, zijn gelijk te stellen met gewestelijke belastingen, voor welker heffing de toestemming der kontribuabelen niet vereischt wordt. Bij de binnenlandsche waterschappen bestaat, in den regel, minder aanleiding tot invloed der overheid op de benoeming, en op de handelingen der besturen. Het kan aan hen, die als eene gunst de bekrachtiging van hun bestaan, en de daartoe noodige magt ontvangen hebben, in den regel worden overgelaten, zelven te regelen en te beslissen op welke wijze hun belang het best kan bevorderd worden. Bevatten deze beschouwingen eenige waarheid, dan, zegt Spr. zal daarop kunnen gelet worden bij het ontwerpen der onderscheiden waterschaps-reglementen, en van het algemeen herzien polder-reglement. Dan zal ook eenigermate geregtvaardigd zijn het standpunt, dat door de Komm. bij het ontwerpreglement voor den Lekdijk Bovendams is gekozen, en zal tevens eenige grond zijn bijgebragt om te betoogen, dat het maken der keuren voor het Heemraadschap niet van de landgenooten maar van het Bestuur behoort uit te gaan.

De heer *Menso* meent. onverminderd het door den heer *v. Beeck Calkoen* in het midden gebragte te moeten aanmerken, dat de zaak reeds bij de wet geregeld is. Spr. acht het mogelijk dat hij zich vergist, maar z. i. is bepaald, wie bevoegd zijn, want art. 1 der wet van 1855 zegt, de besturen kunnen tegen overtredingen, bij keur of verordening van politie, geldboeten opleggen. Nu zegt Spr. rest alleen nog de vraag, wie zijn de besturen? De wet van 1855 kent aan de besturen dus het regt toe, keuren met strafbepalingen te maken en wanneer men het reglement opslaat zal men er in vinden: „het bestuur bestaat uit een dijkgraaf en 11 hoogheemraden," en daar het reglement zegt, wat het bestuur is; en de wet zegt, dat het *bestuur* het doen moet, meent Spr. dat de zaak dus is uitgemaakt, en wanneer men daarvan afwijkt, dan zal de regterlijke magt de keur, als niet daargesteld door wat in het reglement het bestuur wordt genoemd, niet geldig beschouwen, als zijnde uitgegaan van eene onwettige magt. Wanneer het bestuur berust bij dijkgraaf en hoogheemraden en alleen het bestuur bevoegd is keuren te maken, dan kan dat niet geschieden, door eene andere autoriteit welke de wet niet erkent, en daarom, zegt Spr. is het voorzigtig, geene wetgevende magt te verleenen aan personen welke door de wet niet worden bevoegd erkend.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat hij met het voorgedragene door den heer *v. Beeck Calkoen* wat de hoofdzaak betreft instemt, maar dat het juist voor zijn beweren pleit. Die waterschapsbesturen zijn opgenomen in het publiek regt; hunne belangen hangen zamen met andere belangen en de verdediging van den dijk kan niet gescheiden, of aan het bestuur moet het regt opgedragen worden, keuren te maken. Wanneer wij, zegt Spr., aannemen, dat zij een publiekregterlijk karakter hebben, dan moeten wij invoeren de beginselen die voor alle publieke besturen bestaan. Het bestuur behartigt het gemeenschappelijk belang van alle ingelanden, en moet de gewone waarborgen opleveren. Neemt men dus aan, zegt Spr., dat het waterschap, gelijk de gemeente en de provincie, lokale belangen, behartigt, dan moet daar, gelijk bij die besturen, de vertegenwoordiging deel nemen aan het maken van strafverordeningen, zoo de belangen van ingelanden in botsing komen met andere belangen, dan zal eene andere magt optreden; maar het belang van het waterschap is het belang der ingelanden, en die hebben aanspraak aan de behartiging dier belangen te kunnen deelnemen. En waarom zou men dan, vraagt Spr., hunne afgevaardigden daarvan uitsluiten? de hoofdingelanden hebben er bij uitstek belang bij, en men zou dus veronderstellen, dat zij hun eigen belang niet goed kunnen behartigen. En nu vraagt Spr., als zij in alle andere waterschappen, in hun eigen belang, deelnemen aan het maken der keuren, waarom dan ook niet in dat van Lekdijk bovendams? Is het Grootwaterschap Woerden, vraagt Spr. niet ook gewigtig? hebben daar ook niet anderen belang bij? Het is eene zonderlinge voorstelling, dat hoogheemraden zouden bestemd zijn om belangen te behartigen die in strijd zouden zijn met de belangen van hun eigen waterschap. Het zal wel raadzaam voorkomen, doch onderling strijdige belangen kunnen zij niet te gelijk voorstaan. Voor die andere belangen moet ook een ander bestuur zorgen. Dat zegt Spr. is geen reden om hoofdingelanden geene stem te geven bij het maken van keuren, ingevolge een reglement op hun eigen polder. Spr. vindt, dat dit regtstreeks aandruischt tegen de beginsels, van ons publiek regt, en dat het niet meer dan billijk is, dat zij, die belang bij de zaak hebben, althans eenigzins vertegenwoordigd worden, wanneer wetten, vooral strafwetten, gemaakt worden. De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, het is slechts uitvoering; neen zegt Spr. het is wetgeving, en Spr. kan geen grond, geene bevoegdheid vinden, om hierin van de algemeene beginselen. af te wijken. Spr. vreest, dat zoo de Staten voor Utrecht zulke uitzonderingen maken, hun dit verweten zal worden.

De heer *van Beeck Calkoen* zegt de heemraadschappen over rivier waterkeerende dijken te beschouwen als de uitvloeisels en organen, de agenten der provinciale magt, terwijl de heer *Ackersdijck* ze schijnt te beschouwen als de vertegenwoordiging van gemeenschappelijke belangen. Spr. zegt het moeijelijk met den vorigen Spr. te zullen eens worden, maar dat, wat de heer *Ackersdijck* heeft voorgesteld als middel dat voor de hand ligt, een der grootste redenen is waarom Spr. wilde hebben dat het kollegie van dagelijksche uitvoering krachtig moet zijn. Spr. zou het als eene treurige zaak beschouwen zoo de hooge regering gebruik moest maken van de magt bij de wet van 1855 verleend.

De heer *Ackersdijck* vraagt of het denkbaar is dat, zoo de keuren, die gemaakt moeten worden voor de verdediging van den polder, gemaakt worden door het gemeenschappelijk kollegie van hoogheemraden en hoofdingelanden, die keuren zoo zouden worden, dat de dijk in gevaar kwam, en zij hun eigen belang dus zoo weinig zouden kennen, dat de hooge regering ter zake van het algemeen belang tusschenbeiden moest komen? Dat, zegt Spr. is onaannemelijk; het is onaannemelijk, dat ingelanden en hunne afgevaardigden hun eigen belang zoo weinig kennen, dat zij niet in staat zijn, de regelen te helpen stellen, om dat gemeenschappelijk belang te verdedigen. Ging dit door, dan zouden diezelfde hooggeplaatste mannen in de maatschappij ook niet met de leiding van andere zaken kunnen belast worden; zij zouden maken dat hun eigen goed te loor ging en de regering zou tusschenbeiden moeten komen, om te beletten dat door die roekeloosheid andere belangen ook verloren gingen. Spr. kan zich dien exceptioneelen toestand bij het waterschap Lekdijk bovendams, in vergelijking met alle andere waterschappen, niet voorstellen.

Den heer *Bastert* komt het voor, dat de kwestie eenigermate deze is: zal het kollegie bestaan uit dijkgraaf en hoogheemraden, dan wel uit dijkgraaf, hoogheemraden en hoofdingelanden. De strekking van het amendement *Ackersdijck*, dunkt Spr., is het laatste. Spr. vraagt, of de vergadering bevoegd is om dit te beslissen, hij gelooft ja. In andere provincien b. v. in Gelderland heeft men de keuren zelfs in het reglement opgenomen, hetwelk door de Koninklijke goedkeuring kracht van wet heeft verkregen. Bij alle argumenten tegen het voorstel van den heer *Ackersdijck* aangevoerd, zegt Spr. niet gehoord te hebben, dat er gronden zijn, om het regt niet aan hoofdingelanden toe te kennen; het tegendeel, zegt Spr., is ook de meening van Gedep. Staten volgens hun ontwerp. Wij zijn dus, zegt Spr., bevoegd aan hoofd-ingelanden invloed op het maken van keuren toe te kennen. De heer *Menso* heeft, bij zijne argumentatie hiertegen, gewezen op de bepaling van het reglement Art. 1 (ontw. kommissie) en op de wet van 1855 die het maken van keuren brengt tot de bevoegdheid van het *bestuur*, en daaruit het besluit getrokken, dat hoofdingelanden er geen deel aan behooren te nemen. Spr. erkent eenigermate dat bezwaar, maar erkent ook. dat toen hij meêwerkte om art. 1 vast te stellen, Spr. niet heeft gedacht aan de keuren. Spr. acht het wenschelijk, dat het voorstel van den heer *Ackersdijck* worde aangenomen. Moet daarvoor eene wijziging in Art. 1 noodzakelijk worden, welnu hij is gereed daaraan mede te werken. Spr. beweert dus, dat de vergadering tot toekenning bevoegd is, en dan vraagt hij, is er onder de argumenten, die zijn aangevoerd, iets tegen? Spr. heeft dat niet gehoord en gelooft niet dat het rationeel is, aan hoofdingelanden die in het kieskollegie zitten geene stem te geven bij het maken van keuren. Waarom vraagt Spr. zullen zij wel regt hebben tot het een en niet tot het andere?

De heer *v. Hoytema* zegt, dat niet alleen art. 1 bepaald uitdrukt, dat het bestuur berust bij dijkgraaf en hoogheemraden, maar dat ook het aangenomen art. 136 hetzelfde denkbeeld uitdrukt, dat namelijk het kollegie bevoegd is tot alles waarin geene uitzondering voorkomt. De invloed van hoofdingelanden, zegt Spr., bepaalt zich tot een kollegie van toezigt, maar het groote denkbeeld in het geheele reglement is, dat het bestuur berust bij dijkgraaf en hoogheemraden. Spr. gelooft nu wel dat de vergadering bevoegd is, dit alles weder ten onderste boven te werpen en, gelijk b. v. in Delfsland, aan te nemen, dat het bestuur berust bij dijkgraaf, hoogheemraden en ingelanden, maar had men dat gewild, dan moest men zeggen, dat alles tot de vereenigde vergadering behoort, wijl deze dan het bestuur is; maar, vraagt Spr., is dat de strekking van het reglement, gelijk het op het oogenblik is aangenomen? Spr. gelooft niet, dat men nu regt heeft er bij te berusten, dat het maken van strafbepalingen aan het kollegie en hoofdingelanden worde opgedragen omdat de wetgevende magt der waterschappen, bij de wet is opgedragen, aan dat ligchaam 't welk het bestuur uitmaakt. De vergadering, zegt Spr., heeft het denkbeeld niet aangenomen, dat er hier overeenkomst met andere provinciën bestaat; er bestaat juist groot verschil, en wel daarin, dat de hoofdingelanden niet in het bestuur zijn opgenomen, en juist omdat in de toepassing Gedeputeerden daarvan zijn afgeweken, heeft de Komm., overeenkomstig de aanmerking in 2 afdeelingen gemaakt, de zaak niet aan hoofdingelanden opgedragen. Spr. zegt, dat, zoo men de zaak wil veranderen, het der Komm. wel is, maar zoolang daartoe geen besluit is genomen zou zij meenen, geen ander artikel te moeten voorstellen.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat de zaak nu wordt voorgesteld, alsof men bij aanneming aan vroegere bepalingen ontrouw wierd; bij Spr. bestaat de tegenovergestelde overtuiging. Spr. heeft reeds vroeger gezegd, dat geen ruimer vertegenwoordiging in zijn plan ligt. Er is bepaald dat het bestuur zal zijn het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden, en dat hoofdingelanden aan hetzelve kunnen worden toegevoegd. Het dijkkolegie nu heeft het geheele bestuur — veel meer dan de uitvoerende magt; maar tevens is aangenomen dat bepaalde zaken aan de vereenigde vergadering zullen worden overgelaten. Wij zouden, zegt Spr., niets moeten veranderen, want het stelsel is zoo, dat die funktiën aan de gemengde vergadering, dat is de wetgevende vergadering, kunnen worden opgedragen. Is men op den dijk, dan is het een ander geval, dan moet dikwijls één man alle magt in handen hebben, maar dat is een exceptioneele, en hier is het een normale toestand. In het stelsel der Komm., zegt Spr., kan de vergadering het maken dezer wetten aan de gemengde vergadering overlaten, en dan blijft men volkomen konsekwent. Er behoeft niets veranderd te worden. Gedeputeerden, zegt Spr., hebben evenmin het geheele bestuur aan de gemengde vergadering opgedragen.

Niemand meer hierover het woord verlangende, wordt het amendement van den heer *Ackersdijck* met 26 tegen 4 stemmen verworpen. Vóór hebben gestemd, de heeren: *Bastert*, *de Geer v. Oudegein*, *Jongeneel* en *Ackersdijck*. Het artikel wordt nu, even als art. *c.* goedgekeurd.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.